

Beschrijving van panden

Naam	Straat	Huisnr	Info
------	--------	--------	------

Algemene info Zwolle

De lengte van de wandeling bedraagt ca. 6,5 km. Begin- en eindpunt is het NS station.

Zwolle werd in de 8e eeuw gesticht door Friese kooplieden en groeide geleidelijk uit tot een belangrijke handelsstad. Met het toetreden van Zwolle in de 15e eeuw tot het Hanzeverbond brak voor Zwolle de 'Gouden Eeuw' aan. Dankzij een bloeiende handel en nijverheid werd Zwolle zowel op kerkelijk als op cultureel gebied een stad van betekenis en daarmee een trekpleister voor handelaren, pelgrims en studenten.

Op politiek terrein behoorde Zwolle in de 18e eeuw tot de allerbelangrijkste steden in Nederland. In Zwolle namelijk ontstond de beweging van de Patriotten, een democratische beweging die zich richtte tegen de bevoorrechte regenten, die werden aangesteld door de stadhouder. Dus waren de Patriotten ook tegen de Oranjes en tegen de Prinsgezinden.

Broerenkerk en- klooster Achter de Broeren 1

De oudste vermelding tussen de Predikheren (Dominicanen) en de Stad Zwolle dateert van 3 december 1468. In 1466 was de bouw al van start gegaan en het koor van de tweebeukige kloosterkerk werd in 1482 gereed gesteld. Het kloosterpand bestond naast de bibliotheek (Librije, nu in gebruik als restaurant, gerestaureerd door Cuypers in 1901) uit een kapittelzaal, een dormitorium, een keuken en een refter of reventorium en een 'gastkamer in den trans'. Alle kloosterpanden kwamen uit op het pandhof. In 1579 werden de Dominicaner predikheren uit het klooster verjaagd en werden de kloosterpanden verhuurd voor bewoning. De kloosterkerk werd vanaf 1640 gebruikt voor de protestantse eredienst. In 1580 woedde ook de beeldenstorm in het kerkgebouw. Altaren en het orgel werden uit de kerk verwijderd evenals de koorbanken. De gewelfschilderingen zijn weer van de kalklaag ontdaan en in volle pracht te zien.

Bethlehemkerk Bethlehemskerkplein 35

De Bethlehemkerk, thans in gebruik als horeca-inrichting annex multifunctioneel sociaal cultureel centrum, genaamd 'De Proosdij', is een van de oudste gebouwen van de stad Zwolle. Dit gebouw maakte, samen met een aantal omringende gebouwen deel uit van het Klooster Bethlehem van de Augustijner koorheren. Het klooster is gesticht in 1309 door de Deventer kanunnik en deken Bernard van Vollenho, in zijn woning te Zwolle, genaamd de hof van Vollenho. Bij de grote stadsbrand van 1324 ging een belangrijk deel van de kloostergebouwen te gronde, maar de kapel bleef onbeschadigd. In 1332 werd een aflaat ingesteld ten behoeve van het door brand geteisterde klooster, en in 1333 een aflaat voor allen die het koor van de kloosterkerk en de drie altaren aldaar bezochten of anderszins de kerkfabriek bevoordeelden. Op feestdagen kon de kapel de grote toeloop van het volk haast niet bevatten. Het klooster kreeg veel schenkingen en kwam tot welstand. In latere jaren werden koor en kapel vergroot en verbeterd. Rutger van Zon, die van 1411 tot 1451 de eerste rector was van het klooster van de Broeders des Gemeenen Levens in Hulsbergen bij Hattem, liet zijn fraters niet alleen steen bakken voor het bouwen van de eigen kloostergebouwen, maar liet ook steen maken die hij verkocht voor het bouwen van het koor van de kerk van Bethlehem in Zwolle. In 1430 werd Bethlehem opgenomen als lid van de Windesheimer Congregatie. Na de hervorming is het klooster opgeheven en gesloopt, met uitzondering van de Kloosterkerk (thans De Proosdij) en een bouwengroep ten zuidoosten van de kerk, die bekend staat als het Reventer of Refter, waarin zich waarschijnlijk het rectorium (de eetzaal) heeft bevonden.

Naam	Straat	Huisnr	Info
Paleis	Blijmarkt		Het Paleis a/d Blijmarkt is de Zwolse locatie van Museum de Fundatie. Dit neo-classicistische pand, met aan twee zijden door frontons gedekte zuilenportieken, is gebouwd tussen 1838 en 1841, naar een ontwerp van de Haagse architect Eduard Louis de Coninck. Het deed dienst als Paleis van Justitie en bood later ondermeer onderdak aan de Provinciale Planologische Dienst. In 2004/2005 is het Paleis a/d Blijmarkt naar een ontwerp van architect Gunnar Daan verbouwd tot kunstmuseum.
			
Bloemendalstraat 12	Bloemendalstraat	12	<p>Woonhuis van Joan Derk van der Capellen tot den Pol (1741-1784). Hier woonde de initiatiefnemer van de politieke beweging der Patriotten. Door hem werd Zwolle een belangrijk Patriotistisch bolwerk. Als schrijver van 'Aan het volk van Nederland' ijverde hij voor vrijheid en tegen feodale rechten en de macht van de stadhouder.</p> <p>Grote versierde steen met voornamelijk Engelse tekst: 'Erected by the Holland Society of New York a.d. 1908. Joan Derck van der Capellen tot den Pol, ridder in de ridderschap van Overijssel 1741-1784. In grateful recognition of the services rendered by him during the war of the revolution on behalf of the united colonies of North America 1775-1783 which materially contributed towards the establishment of their independence as a nation. Een man van adel met dubbele achternaam die de revolutie steunde, destijds de Amerikaanse revolutie. Vandaar het eerbetoon uit Amerika op dit Zwolse huis.</p>
			
Bloemendalstraat 14	Bloemendalstraat	14	Pand met brede bakstenen gevel uit de 18e eeuw. Middenrisaliet en hoekpilasters. Boven de zandstenen omlijsting van de ingang een wapenschild gedekt door een kroon.
			

Naam	Straat	Huisnr	Info
Woning Rhijnvis Feith	Bloemendalstraat	18	Woning van de Zwolse dichter, schrijver en patriot Rhijnvis Feith, die leefde van 1753 tot 1824. Fijth verbleef 's zomers vooral op het buiten 'Boschwijk', dat later gemeentehuis van Zwollerkerspel werd (nu Heinoseweg, net buiten Zwolle). Bij zijn overlijden was hij Nederlands populairste auteur. Hij werd begraven in de St. Michaëlskerk. Op 6-10-1825 herbegraven op de eerste algemene Zwolse begraafplaats aan de Meppelerstraatweg.
			
Stadsmuur Zwolle	Buitenkant		De stadsmuur van Zwolle is een stadsmuur die in vroegere tijden diende als bescherming tegen belegeringen en kanonvuur. De stadsmuur van Zwolle heeft één keer een beleg moeten doorstaan. In 2004 werden er tijdens een opgraving aan Achter de Broeren restanten blootgelegd van twee oude stadsmuren. De eerste muur dateert van voor 1300 en de andere muur is in de 14e eeuw gebouwd om de oudere muur te vervangen, omdat deze verzakte. De muur omgaf de gehele stad. Oorspronkelijk waren er 23 torens opgenomen in de muur. Hiervan zijn alleen nog de Zwanetoren, de Wijndragerstoren en de Pelservoorttoren overgebleven.
			
Muurwoningen	Buitenkant		Deze overstekhuisjes zijn tegen de stadsmuur gebouwd. Doordat de straat smal was, kregen deze 18e eeuwse huisjes een karakteristieke overkraging.
			

Naam	Straat	Huisnr	Info
Herenhuizen Zwolle	Burgemeester van Roijensingel		Aan de stadsring staan fraaie, statige huizen, die in de 19e eeuw gebouwd werden op de voormalige stadswallen. Deze werden in 1821 geslecht en maakten plaats voor groene zones.
			
Groene Schepel	Diezerstraat	43	Pand met halsgevel met doorgaande pilasters. De halsgevel vertoont stijlovereenkomsten met Amsterdamse voorbeelden van de bekende ontwerper Philip Vingbooms. Rijk gedecoreerde gevel met beeldhouwde vleugelstukken, festoenen, oeil-de-boeuf. Onder het fronton gedateerd 1667.
			
De Witte Leeuw	Diezerstraat	58	Winkel met renaissancistische bovenwoning uit 1666 met neo-renaissancistische winkelpui uit ca. 1880-1890. In de kroonlijst van de onderpui is de naam van het pand "De Witte Leeuw" in reliëf aangebracht. De Witte Leeuw is in 1666 gebouwd in opdracht van bierbrouwer Albert Brouwer. Het had ruim twee eeuwen lang de functie van bierbrouwerij en tot 1873 als likeurstokerij. Dit is te zien aan de beeldhouwde biervaten aan weerszijden van de dakkapel. Eind 19e eeuw kwam het pand in het bezit van Adam Hendriksen, een hoedenverkoper. Dit is terug te zien in de glas-in-loodramen waarin hoeden zijn afgebeeld en zijn naam staat in het reliëf boven de voormalige toegang. Adam Hendriksen verbouwde het pand in 1909 en 1923. Zijn zoon Gerard trok in 1936 de links aangrenzende tabaksfabriek erbij. De vensters en erker in de zijgevel aan de Brouwerssteeg werden tijdens deze verbouwingen toegevoegd. Boven de middelste vensteras bevindt zich een dakkapel met fronton en aan weerszijden een beeldhouwde liggende ton met een handelsmerk geflankeerd door een hoorn des overvloeds. Midden boven de onderpui een gevelsteen met een liggende leeuw. Onder de vensters zijn zandstenen festoenen en cartouches met wapenschilden en "Anno 1666" aangebracht. Nu is er een vestiging van parfumketen ICI PARIS XL in de zaak ondergebracht en is het een rijksmonument.
			

Naam	Straat	Huisnr	Info
Voormalige Gouvernementsgebouwen	Diezerstraat	80	<p>Twee gebouwen in namaakstijl. Het grijze linkergedeelte (het Gouvernementsgebouw van de Provincie Overijssel uit 1874) is neoclassicistisch, met elementen die aan een Griekse tempel doen denken. Het bouwwerk van rood baksteen (de Statenzaal uit 1898) is in neogotische stijl, herkenbaar aan de ramen met spitsbogen. De Statenzaal, de vergaderzaal van de Overijsselse bevolking, werd toegevoegd aan het reeds bestaande pand. De voormalige Statenzaal zelf werd ook van binnen neogotisch ingericht. De stijl is doorgevoerd tot in het kleinste detail van wandversieringen en meubilair. Dit maakt deze ruimte tot een bijzondere ruimte, omdat deze bouwstijl tot die datum alleen op kerkelijke bouwkunst werd toegepast. Van uitzonderlijke technische en kunstzinnige kwaliteit zijn de glas en lood vensters vervaardigd in de bekende ateliers van Nicolas in Roermond en ontworpen door Jan de Quack. Afgebeeld zijn de wapens van de Overijsselse gemeenten in 1894. De gemeenten, steden en dorpen zijn ingedeeld in de bekende Overijsselse kwartieren: Salland, Twente en het land van Vollenhove. De IJsselsteden hebben hun eigen raam waar ook de Overijsselse Ridderchap aanwezig is. Monumentaal zijn de grote wandschilderingen (op doek) van de hoogtepunten uit de geschiedenis.</p> <p>Aan de Diezerstraatzijde zijn twee beeldhouwde vrouwfiguren onder baldakijn aangebracht, voorstellende de Vrede (links) en de Gerechtigheid (rechts); deels bakstenen, deels hardstenen balustrade met gotische driepassen en spitsboogfriesje ter hoogte van de dakgoot. De hoofdingang heeft dubbele toegangsdeuren, waarboven spitsboogvensters met in de boogtrommel beeldhouwwerk (het Rijkswapen gehouden door twee klimmende leeuwen, waaronder de spreuk Je Maintendrai).</p>
Huis met de hoofden	Goudsteeg	17	<p>Gotisch woonhuis met L-vormige plattegrond uit de 15e eeuw met een gotische trapgevel met gedraaide pinakels. Het huis ontleent zijn naam aan een vijftal balkdragers in één van de vertrekken.</p>
Grote of St. Michaëlskerk	Grote Kerkplein		<p>De eerste vermelding van een kerk op deze plaats stamt uit 765. Het was een primitief bouwwerk van balken, leem vermengd met stro en bekleed met koeienhuiden. De bouwers waren vermoedelijk de Engelse missionarissen Liawin (Sint-Lebwinus) en Marchelm (Sint-Marcellinus). De huidige kerk is in de periode 1406 - 1466 gebouwd op de plek waar eerst een kleinere romaanse kerk stond die uit omstreeks 1200 stamde. In de loop der tijd is de kerk verbouwd tot een driebeukige hallenkerk in de stijl van de Nederrijnse gotiek. In 1682 stortte de hoge 15e eeuwse toren in. Dit kwam door diverse blikseminslagen in respectievelijk 1548, 1606 en 1669. Hierdoor was de toren zwaar verzwakt. Zwolle verloor daarmee de destijds hoogste toren van het land. Deze was tussen de 115 en 120 meter hoog. Hiermee was deze hoger dan de Utrechtse Domtoren (112,5 meter). Op de plaats van de toren werd in 1686 een achzijdige consistoriekamer gebouwd. Ook het orgel werd vernield en pas in 1721 werd er een nieuw orgel geplaatst in de kerk. Niet alleen de imposante gotische architectuur van het gebouw maar ook de in de kerk aanwezige monumenten maken de kerk tot het belangrijkste gebouw van Zwolle. Wereldberoemd is het grote 4-klaviers Schnitgerorgel (1721). Zie ook de torenhoge weelderig besneden preekstoel van Adam Straes (1622) en het fraaie eikenhouten koorhek (1594).</p>

Naam	Straat	Huisnr	Info
------	--------	--------	------

Stadspomp-Zwolle	Grote Kerkplein		Hardstenen drinkwaterpomp in rococostijl. Vervaardigd in 1755, herplaatst in 1960.
-------------------------	-----------------	--	--

Beeld St. Michaël	Grote Kerkplein		Aartsengel St. Michaël wordt meestal afgebeeld als de drakendoder. Ook wordt hij in Europa meestal gekozen als schutspatroon voor kerken die op een hoogte, b.v een berg of een rots, gelegen zijn. Ook het oude Swol was een wat hogere plaats in het omliggende terrein waar de natte en lage IJssel en Zwartewater delta's bij elkaar kwamen. Reeds in de 8e eeuw stond er op de plaats die wij nu het Zwolse Grote Kerkplein noemen al een kerkje die de aartsengel Michaël als schutspatroon had. We zien St. Michaël met het Zwolse wapen op zijn schild. Hij doodt de draak en beschermt daarmee de stad tegen het kwaad.
--------------------------	-----------------	--	--

Pand met gevelsteen hondje	Grote Markt	15	Volgens de legende moet een hondje in 1669 in de vlammen omgekomen zijn, toen de bliksem insloeg in de St. Michaëlstoren. Het vuur in de toren greep snel om zich heen en de klokken hoog in de toren smolten. Anderen zeggen dat het hondje 13 jaar later, bij het omver halen van de toren onder het vallende puin kwam. Weer anderen zeggen dat dit diertje, hoewel onder het puin bedolven, het er toch levend van af bracht. Legenden zijn mooi en horen bij een stad als Zwolle, maar toch, de naam van "t huntien" had dit pand al in 1665, vier jaar voor de fatale brand in de toren. Toch is dit hondje met het jaartal 1669 de enige herinnering aan de bijzonder fraaie en hoge St. Michaëlstoren.
-----------------------------------	-------------	----	--

Naam	Straat	Huisnr	Info
Grote Markt 16	Grote Markt	16	Winkelpand van architect G.G. Post met Jugendstil winkelpui, die is ontstaan bij verbouwing in 1912. Het pand zelf is ouder (18e eeuw). Het heeft een overhoeks geplaatste entree en venters met getoogde kalven.
			
Hoofdwacht Zwolle	Grote Markt	20	Tegen de Grote of Sint-Michaëlskerk is het onderkomen van de Hoofdwacht aangebouwd. Gebouwd in 1614 naar een ontwerp van Jan Berentz. Een fraaie gevel in Renaissancestijl met een al even fraaie lijfspreuk: vigilate et orate (houd toezicht en bid). Deze Hoofdwacht diende als wachtlokaal toen de stad Zwolle nog een militair garnizoen had, hierin werden de soldaten ondergebracht. Voor dit wachtlokaal stond "het zotte peart", een vreselijk middeleeuws "marteltuig"; dit was een driehoekige balk op poten met de scherpe kant naar boven waarop veroordeelde militairen letterlijk met lood in de schoenen hun straf moesten uitzitten.....
			
Lutherse Kerk- Zwolle	Koestraat	2	In Zwolle is het Lutheranisme de oudste protestantse geloofsovertuiging. Omstreeks 1519 was Zwolle het eerste grote protestantse uitstralingscentrum in Nederland door de toenmalige beroemde Latijnse school hier, die in die tijd op haar hoogtepunt was. Vele geschriften van Luther werden hier gedrukt en verspreid. Evenredig met het verloop van de Latijnse school verliep ook de Lutherse invloed in Zwolle. Na de opkomst van het Calvinisme werd de Lutherse leer zelfs verboden. Duitse kooplieden, die destijds Zwolle – als Hanzestad – aandeden, kwamen dan ook in het geheim bijeen in z.g. "huishgemeenten". Deze groeiden door de jaren heen tot één Lutherse Gemeente. De Lutherse kerk in Zwolle is ingewijd in 1649 (als schuilkerk) en is gebouwd tegen de voormalige stadsmuur. Onder het gemeentecentrum zijn de oude fundamenten van die muur nog aanwezig. In de loop der jaren hebben verschillende restauraties en verbouwingen plaatsgehad. De laatste in 1967 was zeer ingrijpend en heeft geresulteerd in het huidige fraaie uiterlijk. Doordat het vroeger een schuilkerk was doet dit uiterlijk misschien wat sober aan. De zwaan vindt men op praktisch alle Lutherse kerkgebouwen in Nederland. De reden hiervan zou het volgende verhaal zijn:..."Johannes Hus, een voorloper van de hervorming, woonde in Bohemen. In 1415 kwam hij vanwege zijn geloof op de brandstapel. Hij zou toen gezegd hebben: "Nun verbrennt Ihr eine Gans. Nach mir kommt ein Schwan...". Hus betekent in het Boheems "Gans", Luther zou die zwaan zijn geweest. Boven de ingang van de kerk is bij de restauratie in 1967 een gevelsteen aangebracht met een zwaan, naar ontwerp van Han Prins.
			

Naam	Straat	Huisnr	Info
Groote Sociëteit	Koestraat	8	Drie huizen die eertijds ongetwijfeld een voornaam Herenhuis hebben gevormd met vleugels aan weerszijden van een ommuurd voorplein. In dit pand woonde van 1648 tot 1751 de familie Van Haersolte en van 1751 tot 1800 de familie Van Isselmuden tot Paeslo. Het geheel werd in 1805 door koop eigendom van de Groote Sociëteit. De grote restauratie vond plaats in 1964. Het geheel werd in het midden van de 17e eeuw opgetrokken. In de oostelijke vleugel bevindt zich in de westgevel een decoratieve omlijsting van een venster op de 1e verdieping aan het besloten plein. Bij de algehele restauratie is onder het stucplafond in de biljartzaal een beschilderde balkzoldering tevoorschijn gekomen uit het midden van de 17e eeuw. De 7 vakken vertonen cartouches met voorstellingen van de tekens van de dierenriem en andere mythologische figuren.
			
Wijndragerstoren-Zwolle	Krabbestraat	63	De Wijndragerstoren dateert uit het eind van de 15de eeuw.
			
Weeme	Lombardstraat	4	Oorspronkelijk de pastorie van de Grote Kerk, gebouwd omstreeks 1500. De Lombardstraat is vernoemd naar de Bank van Lening (lombard), die tot 1925 in dit pand gevestigd was.
			

Naam	Straat	Huisnr	Info
Winkel (Mercurus)	Luttekestraat	11	Winkel met eclectische bovenwoning, die is ontworpen door stadstimmerman W. Klinkert en gebouwd in de periode 1882-1883. De oorspronkelijke winkelpui werd in opdracht van de levensverzekeringsmaatschappij "De Utrecht" in 1909 vervangen door een Art Nouveau winkelpui. Op het dak staat een beeld van de god van de handel Mercurius, die het pand de naam 'Mercurus' heeft opgeleverd.
			
Apotheek	Luttekestraat	12	Het apothekerspand kent een rijke geschiedenis. Het huis is rijk versierd met een trapgeveltje in renaissance stijl uitgevoerd. Ankers en een topanker in de vorm van een lelie. Boven de voordeur zit houtsnijwerk (symbolen esculaap met staf, mortier en toorts). Het uiterlijk van het huis doet vermoeden dat het uit de zestiende of zeventiende eeuw stamt. Boven een van de ramen zit een gevelsteen met het wapen van de stad Zwolle, het jaartal 1609 en twee merkwaardige dieren, die noch op paarden noch op honden lijken. Wellicht komt deze steen van een aangrenzend pand, dat vroeger de 'Ossenkop' heette. Opvallend is zeker dat de andere huizen naast deze gevel dateren uit een veel jongere tijd. In 1669 brandde de spits van de vrij hoge Sint Michaëlstoren af, een toren die ongeveer midden in de Luttekestraat stond, geflankeerd met twee enorm grote topgevels van de zijbeuken van het oorspronkelijke kerkgebouw. De torenspits moest het afleggen tegen de verzengende kracht van het vuur en kam naar beneden. Hierbij raakten een aantal panden in de Luttekestraat eveneens in brand. Ook toen op 17 december 1683 de torenstomp met donderend gevaar ineens stortte en een deel van de kerk in haar val meenam werd eveneens een aantal huizen in de Luttekestraat prooi van deze ramp. Wonderwel bleef het pand Luttekestraat 12 gespaard van al deze ramspoeden. Of het is dat dit huis geheel uit steen was opgebouwd of het was de voorspraak van de 'Heilige Maagd Maria'. Het achterhuis van apotheek Kluin heeft een uitgang die uitkomt op een binnenplaatsje, die weer toegang geeft op de Ossenmarkt. In de achtermuur van dit pand is een Mariabeeldje ingemetseld waar bepaalde krachten aan werden toegedicht onder meer de bescherming van dit pand.
			
Geboortehuis van Potgieter	Luttekestraat	14	Woon/winkelpand in neo-renaissance/Jugendstil stijl. Herbouwd rond 1900. Geboortehuis van Everhardus J. Potgieter, Nederlands letterkundige (1808 Zwolle - 1875 Amsterdam). In zijn werken wees hij op de lauwheid en halfslachtigheid van zijn tijd. Potgieters gezag als criticus en scheppend kunstenaar werd door zijn tijdgenoten algemeen erkend.
			

Naam	Straat	Huisnr	Info
Luttekestraat 16	Luttekestraat	16	Winkelpand met bovenwoning, gebouwd in opdracht van G. Kamphuis in 1903 in een eclectische bouwstijl met elementen uit de neo-rennaissance en Art Nouveau. Het pand is opgetrokken in een fraaie rode verblendsteen.
			
Winkel (vh wapenfabriek)	Luttekestraat	46	Winkel met bovenwoning uit 1908, ontworpen door de architect G.G. Post in Art Nouveau bouwstijl in opdracht van Th. Bremer. Post was een architect die in de periode 1904-1920 een groot aantal gebouwen in Zwolle heeft ontworpen. De winkel is gebouwd als wapenhandel met fabriek. In de lijst boven de winkelpui waren de woorden "wapen" en "fabriek" geschilderd, thans niet meer zichtbaar.
			
Stedelijk Museum	Melkmarkt	41	Het Drostenhuis werd gebouwd voor Engelbert van Ensse, drost van Coevorden en Drente, rentmeester van Salland, Vollenhove en Kuinre. Van Ensse was een vermogend man. In 1628 was het Drostenhuis het grootste huis in de wijk Voorstraat, een van de vier wijken van Zwolle. De gevel is in de 18e eeuw voorzien van een weelderige rococo-attiek. De bouwgeschiedenis is op een aantal plaatsen in het huis nog duidelijk te volgen. De voorgevel, de spiltrap en een deel van de plafonds stammen uit de beginperiode van het pand. In de 18de eeuw is het gebouw 'gemoderniseerd': op de gevel werd een houten kroonlijst met gebeeldhouwde figuren (Poseidon en Amphitrite) geplaatst, in het huis zelf werd in één vertrek stucwerk aangebracht. De keuken kreeg naast de open kookplaats een fornuis en werd betegeld. In het Drostenhuis wordt een deel van de cultuurhistorische collectie van het museum geëxposeerd. De kamers van het Drostenhuis zijn deels ingericht als stijlkamer om de bouwgeschiedenis van het pand te benadrukken en een beeld te geven van de cultuurhistorie van een bepaalde periode, deels als thematentoonstellingen over een bepaald aspect van de geschiedenis, zoals de archeologie, de economische en de bestuurlijke geschiedenis van de stad Zwolle.
			

Naam	Straat	Huisnr	Info
Patriciërswoning	Melkmarkt	49	Eeuwenlang woonhuis van aanzienlijke Zwolse families en burgemeesters. In 1731 door mevrouw Selbach-Vriesen herbouwd in Lodewijk XIVe stijl. Dubbel pand met gevel met rechte kroonlijst en Lodewijk XIVe attiek met alliantiewapen. Dubbele ingangspartij in Lodewijk XIVe omlijsting met snijwerk, gedateerd 1731.
			
Vrouwenhuis	Melkmarkt	53	Aleida Greve (1670-1742) bepaalde bij testament dat na haar dood haar prachtige huis tot een hofje voor bejaarde dames van protestantse huize moest worden bestemd. In het Vrouwenhuis wandelt u door authentiek ingerichte interieurs uit drie eeuwen, van 1680 tot 1980, van de sfeervolle Regentenkamer tot de eenvoudige kamer van een bewoonster uit de 20ste eeuw. Het echtpaar Pieter Soury, burgemeester van Zwolle, en Aleijda Wolfsen, schilderes, bepaalden rond 1680 voor een belangrijk deel de vormgeving van het huis zoals het er nu nog uitziet. De 'Grote Sael' (nu de Regentenkamer), een gang die versierd werd met houtsnijwerk van bloemenslingers, een schouw met vruchtenslingers en de marmeren vloeren zijn in hun opdracht gemaakt. Na de dood van de volgende bewoonster (Aleida Greve) werd het huis in 1742 volgens haar laatste wil tot (Oude) Vrouwenhuis verbouwd. Tegenwoordig is het een museum.
			
Onze Lieve Vrouwe Basiliek en Onze Lieve	Ossenmarkt	10	De kerk is een laatgotische eenbeukige kruiskerk, geheel in steen opgetrokken en kent een lange geschiedenis. In 1395 stierf de Zwolse Schepen Gerard van Spoelde en werd op de Ossenmarkt op zijn erf een kapel gebouwd ter ere van Onze Lieve Vrouwe ten Hemelopneming, een kapel die in 1399 werd ingewijd. Rond het midden van de 15e eeuw werd een begin gemaakt om de kapel te vervangen door de huidige vrij hoge kruiskerk. Bouwmeester was de Zwolse stadsbouwmeester Berend van Covelenz (Koblenz). In 1464 wordt een begin gemaakt om een toren op te bouwen waarvoor in 1484 zes klokken werden gegoten. Voor het optrekken van de lantaarn boven op de toren werd het toen aanwezige pannendak gesloopt. Het oorspronkelijke ontwerp van Meester Gerard ter Borch werd uiteindelijk door muurmeester Jacob van Ceulen in 1540 opgetrokken. De Onze lieve Vrouwentoren kreeg na 1828 haar bijnaam "Peperbus" toen de door brand getroffen lantaarn in dat jaar werd voorzien van een koperen koepeldak. Als gevolg van de Reformatie raakte de kerk buiten liturgisch gebruik van 1580 tot 1809. Bij een bezoek aan Zwolle in 1809 gaf koning Lodewijk Napoleon de kerk aan de katholieken terug en werd het een zelfstandige parochiekerk. Intussen was het gebouw voor allerlei doeleinden gebruikt; van orgelmakerij voor de Gebr. Schnitger, die er tussen 1718 en 1721 het grote orgel voor de St. Michaëlskerk vervaardigden, tot opvang ten tijde van watersnood. Ook werd er door soldaten geëxerceerd en later hield pikeur Schutte er een manege. Nadat in de jaren 1887-1889 de kerk werd uitgebreid met lagere zijbeuken of processiegangen, werd in 1980 het middeleeuwse kerkgebouw in ere hersteld, zijbeuken werden weer gesloopt. In de kerk, inmiddels verheven tot basiliek, zijn vele kunstwerken te bewonderen. Uit de middeleeuwen stammen gepolychromeerde beelden van Maria met het kindeke Jezus (15e eeuw), een piëta (Maria met Christus), een Eikenhouten Kruis 14e eeuw en het beeld van de heilige Franciscus aan de hand van de Zwolse Stadsbouwmeester Arnt van Calcar (1484). Veel schilderijen zoals de Heilige familie uit 1560 worden toegeschreven aan de Mechelse schilder Vincent Sellaert, als ook het schilderij van Thomas a Kempis voor zijn klooster op de Agnietenberg. Verder bezit de kerk veel kunstschatten en reliekhouders. De fraaie neogotische altaren en andere kunstwerken zijn van de 19e eeuwse bouwmeester Friederich Willem Mengelberg, de Utrechtse geelgieter (messing) Gerard Brom en de Utrechtse orgelbouwer Maarschalkerweerd. Sinds juni 2006 is de reliekschrijn van Thomas a Kempis in de basiliek opgesteld. In de kerk treft u een uitgebreide beschrijving aan.
			

Naam	Straat	Huisnr	Info
Fraterhuis	Papenstraat		In het middeleeuwse Zwolle nam het Fraterhuis een belangrijke plaats in. Het was de basis van waaruit de fraters hun werkzaamheden verrichtten met betrekking tot de huisvesting van scholieren of de zielzorg van de zusters van het gemene leven. Daarnaast hielden zij zich binnen de muren van het gebouw bezig met kopiëren en illustreren van religieuze werken. Het Fraterhuis was een stichting van Geert Grote die voor de Zwolse fraters de onbetwiste, door God uitverkoren leider was, de inspirator van de Moderne Devotie en de stichter van hun huis te Zwolle. Hij had kerk en geestelijkheid gered van moreel verval en algehele verloedering. Zelf gaf Geert het goede voorbeeld door het opgeven van zijn wereldse levenswijze en door het leiden van een boetvaardig leven. Daarbij beschikte hij over een groot redenaarstalent. Met zijn preken over boetedoening en inkeer wist hij velen voor zijn overtuiging te winnen. Geïnspireerd door Geert Grote nam een aantal volgelingen in Zwolle het initiatief om samen in één huis te gaan wonen en zo God te dienen in nederigheid en eenvoud. De eigendomsrechten van het huis droegen zij in 1384 over aan Geert Grote, Florens Radewijns en Johan van den Gronde. De laatste twee waren belangrijke volgelingen van Geert Grote in Deventer. Bij de overdracht van het huis werd nadrukkelijk bepaald dat het bestemd was voor huisvesting van vrome devote lieden. Het lag volgens de akte van overdracht in de Begijnenstraat. De woning stond echter kort daarop leeg, daar de bewoners 'vertrokken' waren naar een klooster op de Nemelerberg buiten Zwolle (het latere St. Agnietenbergklooster). Ruim tien jaar later kreeg het pand eindelijk de bestemming die er oorspronkelijk aan gegeven was. Het ging namelijk deel uitmaken van de nieuwe stichting van de broeders van het gemene leven, ontstaan in 1396 op instigatie van de Zwolse edelman Meinold van Windesheim. Hij wilde het huis inrichten naar voorbeeld van het Fraterhuis in Deventer, in de volksmond het Heer Florenshuis, geheten naar Florens Radewijns. De eerste bewoners van de nieuwe stichting in Zwolle kwamen dan ook uit Deventer. Het waren respectievelijk Gerard van Calcar, Hendrik Zeeflic en Gijsbert van Vlimer. Deze drie begonnen met elkaar een gemeenschappelijk leven in armoede, soberheid en arbeid. Zij kregen door bemiddeling van pastoor Reynold van Drynen een terrein aan de Blijmarkt naast het Begijnhuis in erfpacht. Meinold van Windesheim en zijn broer Witte financierden de bouw van het Fraterhuis. Beiden werden naderhand door de fraters in hun huis opgenomen.
			
Weeshuispoort-Zwolle	Praubstraat	17	Deze poort was de toegang van het voormalig Hervormd Weeshuis aan de Broerenstraat dat in 1960 is afgebrand. De zandstenen poort stamt uit de 17e eeuw en is in 1991 hier herplaatst. Boven de kroonlijst een weesjongen en -meisje en het wapen van Zwolle
			
Emmanuelshuizen	Praubstraat	17	De Zwolse doctor in de rechten Emmanuel van Twenhuisen (ca. 1560- 1626), die in het Zwolse stadsbestuur belangrijke posten vervulde, slaagde erin een groot vermogen en maatschappelijk aanzien te verwerven. Na zijn overlijden bestemde zijn weduwe Johanna of Anna van Haerst haar bezittingen tot een gesticht voor oude katholieke vrouwen. Dit hofje (1639) droeg de naam van haar overleden man, de Emmanuelshuizen, en was gelegen in de Praubstraat. Het was een van de weinige katholieke instellingen, die de Reformatie overleefde.
			

Naam	Straat	Huisnr	Info
Hopmanshuis	Rodetorenplein	15	<p>Het Hopmanshuis is genoemd naar hopman (stadscommandant) Nauta die er in de 18e eeuw zijn intrek nam. Oorspronkelijk stond dit gebouw aan de handelskade en deed het dienst als overslagplaats van goederen van en naar Amsterdam en de Noord-Duitse steden. Het pakhuis werd in opdracht van de Zwolse koopman Claas de Cock naast de visafslag gebouwd, waar de goederen, specerijen en materialen die door de schepen werden aangevoerd konden worden opgeslagen. De achterkant van het huis stond aan het water, een steiger maakte het mogelijk de schepen hier direct te lossen. De laaddeuren zijn op de drie verdiepingen te zien. Het souterrain van het huis lag gedeeltelijk onder het maaiveld. Aan de havenpleinzijde was dit keldergedeelte door een aparte toegang te bereiken. Het Hopmanshuis staat ook bekend als het huis met de 99 vensters.</p>
			
Synagoge Zwolle	Samuël Hirschstraat		<p>Op 21 juli 1899 werd deze synagoge voor een ruim 600 leden tellende Joodse Gemeente ingewijd. Joden woonden al sinds honderden jaren in Zwolle. De eerste berichten daarover dateren uit het begin van de 14e eeuw. De geschiedenis vertelt ons van het wel en wee van deze groep Zwollenaren. Nadat in 1349 een verschrikkelijke jodenvervolg had plaatsgevonden, werd in latere tijd een meer liberale houding van het stadsbestuur tegenover de joden aangenomen. Dat alles resulteerde in de bouw van deze synagoge naar een ontwerp van architect F.C.Koch. Aan de voorzijde is een spreuk uit Jesaja 56 vers 7 aangebracht: "Want mijn huis is een huis van gebed voor alle volkeren". Zoals gebruikelijk bij een synagoge is de richting oost-west georiënteerd. Aan de oostzijde (richting Jeruzalem) zien we de ark, waar zich de Torarollen bevinden. In het midden bevindt zich de Bima, de verhoging waarop de lezing uit de Tora plaats vindt. Aan de westzijde zien we het (vroegere) damesbalkon. Omdat de tegenwoordige Joodse Gemeente zo klein is (geworden), plaatste men na de restauratie (1989) een mechitsa, een hek dat de ruimte voor de eredienst afscheidt van de ruimte die een cultureel/educatieve bestemming heeft. Aan de wanden zijn de namen van de 500 Zwolse joden aangebracht die in de Tweede Wereldoorlog in de vernietigingskampen zijn vermoord. Boven de toeg is de spreuk aangebracht: "Gedenk de Tora van Mozes mijn dienstknecht die hem is aangeboden op de berg Horeb". De straat waaraan de synagoge is gelegen werd in 1989 vernoemd naar de laatste opperrabbin Samuel Juda Hirsch.</p>
			
Sassenpoort	Sassenstraat		<p>In 1409 werd deze forse Stadspoort opgetrokken als vervanging van een ouder poortgebouw. De Stadsrekeningen van december 1409 maken melding van de kosten voor de sloop van de oude poort en het optrekken van de "nieuwe" Sassenpoort waar "101.000 groets steen uyt den schepe te draghen". De stenen werden met schepen aangevoerd naar het Rodetorenplein en de Grote Markt en van daaruit met karren gebracht naar de Sassenpoort. Verantwoordelijk voor de bouw was "Meister Henric van Roden ende sijne knechten". De poort opgetrokken van baksteen vertoont vele sierwerken van natuursteen die in de Hanzetijd veelvuldig werden gebruikt zoals, Drakenfelder steen, trachiet en Bentheimer zandsteen. Het binnenpoortgebouw laat tussen de twee vestingstorens aan de veldzijde een speciale weergang zien waar naar Franse aard de vijand werd verrast met kokende pek en olie. De ronde gaten onder de vensters op de bovenverdieping werden gebruikt voor falconetten of "slangen" waar brandende vuurkogels naar beneden werden geworpen. De verdediging is gemaakt voor het gebruik van pijl en boog, kruisboog en speren. Na het aanleggen van de bastions en vestingwerken (1592-1612) werd de Sassenpoort een gevangenis. Door tussenkomst van de Rijksbouwmeester Jos Cuijpers en de Staatscretaris van Kunsten & Wetenschappen Victor de Stuers werd het poortgebouw gespaard voor de sloop en kreeg het haar huidige bekroning (1894-1897).</p>
			

Naam	Straat	Huisnr	Info
Stadhuis Zwolle	Sassenstraat	2	Van het oorspronkelijke Zwolse Raadhuis dat tussen 1447 en 1450 werd opgetrokken als tweede raadhuis op deze plek herinneren de oude hal en de Schepenzaal. Bouwactiviteiten voor het huidige stadhuis komen rond 1447 op gang nadat het gebouw van de 'Zwolse School' klaar is. Het zijn Meester Bartolomeus met behulp van de bouwmeesters Berend van Covelenz en Arnt van Calkar die het fraaie stadhuis bouwen. Nog voor dat de Raadstoren het werk compleet maakt, vindt de Hanzevergadering van het 'Keulse kwartier' in de Schepenzaal plaats. In een van de oude glas-in-lood vensters was te lezen: 'In 't jaer dusernt vier hundert veertigh aght, is dit Raedhuys volwraght', hoewel er nog tot 1450 aan werd gewerkt. Op 24 januari 1448 lezen we in de Stadsmaand- en jaarrekeningen dat de raadzaal met een Heilige Mis wordt ingewijd. In de 19e eeuw werd veel van het oude Stadhuis gesloopt bijvoorbeeld de Raadstoren en het Stadswijnhuis dat ook als Hanzebeurs dienst deed. De oorspronkelijke Schepenzaal wordt nu gebruikt als trouwzaal, vóór de Franse revolutie was hier de rechtbank. Raadzaal uit 1448 met balkzoldering op sleutelstukken 1447 gebeeldhouwd door mr Johan van Campen. Gotische schouw met gesmede luchters en vier muurkastjes met gesneden deurtjes 1449. Twee laatgotische kaarsenkronen, afkomstig uit de Grote Kerk. Schoorsteenstuk: laatste oordeel, uit 1606 door onbekende meester in lijst uit de tijd. Portretten van Oranjevorsten in vergulde lijsten.
			
Karel V huis	Sassenstraat	33	Rijke renaissance gevel met ruime toepassing van zandsteen. De steeds door gebosseerde pilasters gelede verdiepingen worden onderling gescheiden door friezen met leeuwenmaskers, arabesken, stierschedels en offerschalen. In de top met in- en uitgezwentte contouren een Vredeman de Vries-cartouche met de beeltenis van Karel V en één met 1571. In oorsprong L-vormig middeleeuws buitenhuis van het adellijk geslacht Van Ittersum dat, toen Zwolle in 1230 stadsmuren kreeg, ineens binnen de stad kwam te liggen. Dit huis was tijdens de Tweede Wereldoorlog een centraal punt in de illegale koeriersdiensten van het verzet. Tevens werd hier de verboden krant 'Trouw' gestencild.
			
Sassenstraat 47	Sassenstraat	47	Lijstgevel uit het derde kwart van de 18e eeuw en een Amsterdamse School winkelpui en interieur uit de periode van 1932-1934. De pui en het winkelinterieur werden door architect Fred J. de Gauw (Amsterdam) ontworpen in opdracht van de heer A. van der Waal. Aannemer J.A. Ruberg was verantwoordelijk voor de uitvoering. De gevelwand is een onderdeel van het beschermd stadsgezicht van Zwolle binnen de stadsgracht.
			

Naam	Straat	Huisnr	Info
Station Zwolle	Stationsplein	16	Het eerste station van Zwolle werd geopend op 6 juni 1864 met de ingebruikname van de spoorlijn van de Nederlandsche Centraal-Spoorweg-Maatschappij (NCS) Utrecht – Zwolle – Kampen. De doorgaande treinen op deze lijn moesten kopmaken (van rijrichting veranderen) in Zwolle. In 1866 opende de Staatsspoorwegen (SS) een groot en nieuw station aan de lijn Arnhem – Leeuwarden (kopmaken in Zwolle). De Staatsspoorwegen hadden standaardstationsgebouwen ontwikkeld voor al haar lijnen in vijf verschillende klassen (5e klasse = klein tot 1e klasse = groot). Station Zwolle en Station Dordrecht zijn de enige twee 1e klasse SS-stations die ooit gebouwd zijn. De NCS ging ook gebruikmaken van dit station. In het westelijke deel keerden de treinen uit Kampen en Utrecht en in het oostelijke deel keerden de treinen uit Leeuwarden en Arnhem. Hiermee was station Zwolle een dubbel kopstation.
			
Woonhuis Thorbecke	Thorbeckegracht	11	In dit huis werd in 1798 de staatsman Johan Rudolf Thorbecke geboren, de grondlegger van de Nederlandse parlementaire democratie. Tevens was in dit pand in de Tweede Wereldoorlog een instelling voor joods voortgezet onderwijs gevestigd, omdat joodse kinderen en leerkrachten in 1941 uitgesloten werden van het algemeen onderwijs. Prachtige, mooi gerestaureerde gevels uit de 17e en 18e eeuw, met rijke versiering en vaak met gevelstenen, geven de Thorbeckegracht een Amsterdams sfeertje.
			
Pakhuizen-Zwolle	Wolweverstraat		In dit straatje herinneren enkele pakhuizen aan het Hanzeverleden. Goed te herkennen aan de grote 'deuren' midden in de gevels.
	